

Δίκη

A Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport Folyóirata

Párhuzamok jogi kultúránk zsidó-keresztény és római jogi gyökerei között IV.

A Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport Folyóirata

HERGER Cs. Eszter • SCHWEITZER Gábor
**Párhuzamok jogi kultúránk
zsidó-keresztény és római jogi
gyökerei között IV.**

2025 / 2

NKFIH OTKA K 138899

A Vetus et Novum Testamentum jogi relevanciája.

Párhuzamok jogi kultúránk zsidó-keresztény és római jogi gyökerei között.

Δίκη

A Márkus Dezső Összehasonlító Jogtörténeti Kutatócsoport Folyóirata

SZERKESZTŐK:

HERGER Cs. Eszter – SCHWEITZER Gábor

kiadói szerkesztő: SZILNER György

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

ANTAL Tamás (Szeged) – BÉLI Gábor (Pécs) – DZIADZIO, Andrzej (Krakkó) –
FALUS Orsolya (Dunaújváros/Pécs) – HALÁSZ Iván (Budapest/Pozsony) – KÉPES György (Budapest) –
KORSÓSNÉ Delacasse Krisztina (Pécs) – KREŠIĆ, Mirela (Zágráb) – LEHOTAY Veronika (Miskolc) –
MEMIŠEVIĆ, Ehlimana (Szarajevó) – SCHUMANN, Eva (Göttingen) – SZABÓ Béla (Debrecen) –
SZABÓ István (Budapest) – SZENTE Zoltán (Budapest) – STEPPAN, Markus (Graz) –
STIPTA István (Budapest) – TAUCHEN, Jaromír (Brünn)

OLVASÓSZERKESZTŐ:

NIKLAJ Patrícia Dominika

TÖRDELŐ:

DARABONT Gergő

KIADÓ: Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
7622 Pécs 48-as tér 1.

FELELŐS KIADÓ: MOHAY Ágoston dékán

ISSN 2631-1232 – DOI: 10.15170/DIKE.2025.09.02.

A CÍMLAPON: Antonio González Velázquez: *Unción de David por Samuel*, 1750
(*Real Academia de Bellas Artes de San Fernando*, forrás: <https://commons.wikimedia.org>)
Δίκη (díkē) = szokás, jog, igazságosság, szóbeli közbád, perbeszéd, ítélet, büntetés

Jelen művet, illetve részleteit tilos a kiadó írásbeli engedélye
nélkül közölni, sokszorosítani vagy adatrendszerben bármilyen formában tárolni.

Megjelent a Novissima Kiadó Bt. gondozásában 2025-ben.

Felelős kiadó: Zarnóczki Attila, a Novissima Kiadó Bt. ügyvezetője.

Nyomda és kötészet: Varg Hungary Kft.
www.varg.hu • Felelős vezető: Egyed Márton

Novissima

TARTALOM

BEVEZETŐ

HERGER Cs. Eszter: Párhuzamok jogi kultúránk zsidó-keresztény és római jogi gyökerei között IV. A kutatási projekt eredményeiről.....	9
---	---

IUS COMMUNE – IUS NATURALE

HAMZA Gábor: A Biblia és az európai integráció jogi alapjai a római jog közvetítésével.....	13
SÁNDOR István: A laesio enormis a római jogban és annak továbbélése során	21
NAGY Péter: Természetjog – házassági jog: Az „erdélyi házasság” fogalma és az erdélyi református és unitárius házassági bíraskodás a 19. században	37

„DE A TI VÉRETEKET, AMELYBEN VAN A TI ÉLETETEK, SZÁMON KÉREM ...”

RUFF Tibor: The Principle and Limits of the Protection of Life in Rabbinic Jurisprudence and Practice	51
BENKE László: The Tekoite Narrative and Retributive Justice: A Case Study on the Poliphony of Legal Discussions in the Hebrew Bible.....	69
FRIVALDSZKY János: Aquinói Szent Tamás az igazságos háborúról, a fegyveres önvédelemről, a zsarnokölésről és a halálbüntetésről – a szeretet, a béke és az emberi élet legfőbb értékeinek perspektívájából	83
SURJÁNYI Dávid: The Cult of Shahīds in Islamic Legal Theory as Opposed to Jewish and Christian Martyrdom.....	113
LEHOTAY Veronika: „az élet értékességének kérdésében a jog nem ítéltet” – Az emberi élet védelme Angyal Pál vonatkozó műveiben	133

IGAZSÁGOS HALATOMGYAKORLÁS – SZÁMONKÉRHETŐSÉG

MÉSZÁROS István László: A hatalommegosztás bibliai gyökerei.....	143
SÁRY Pál: Az uralkodói hatalom korlátai az ókeresztény szerzők műveiben.....	169
TÓTH J. Zoltán: Az alkotmánybíróság a hatalmi ágak metszéspontjában	187

IUS UNIVERSALE – KULTÚRÁK FELETTI JOGI GONDOLKODÁS

RUGÁSI Gyula: A szabad akarat és az eleve elrendelés a korai muszlim racionális filozófiában	199
FALUS Orsolya: Zsidó-keresztény jogfilozófiai elemek a szufizmusban.....	231
NIKLAJ Patrícia Dominika: „meggyőződéssel vallott zsidó voltunk mellett a magyar haza hű fiainak érezzük magunkat” – Tradíció és integráció a pécsi izraelita elemi népiskolában.....	251
HERGER Cs. Eszter: Szövetségbe ágyazott univerzális normák – Adalékok a Collatio Legum Mosaicarum et Romanarum értelmezéséhez.....	283

